

Ekumeniska Följeslagarprogrammet i Palestina och Israel

Nyhetsbrev nr 3 april 2011

Hur många gånger kan man slå sönder ett hem?

För ungefär tre veckor sedan skrev stora tidningar världen över om det som hände i trakterna runt min lilla by Yanoun, på det ockuperade palestinska området. Anledningen var mordet på fem personer i en israelisk familj i bosättningen Itamar, knappt 4 km från huset jag bor i.

Text & foto: Petter Lydén

Det är fortfarande okänt vem eller vilka som begick mordet, men det har inte hindrat å ena sidan den israeliska armén att skylla på "palestinska terrorister" och å andra sidan de flesta palestinier jag talat med att tro att någon inom själva bosättningen ligger bakom mordet.

Byn som ligger närmast bosättningen Itamar heter Awarta och har ca 6 000 invånare. På morgonen den 12 mars fick vi ett telefonsamtal från vår kontakt Mahmoud i Awarta som meddelade att byn invaderats av den israeliska armén. Utegångsförbud hade deklarerats och ingen tilläts lämna eller komma in i byn.

Klockan 10 ringde Mahmoud igen och meddelade att soldaterna nu lämnat byn med ett flertal arresterade män och att flera hem hade förstörts.

Vi åkte direkt till Awarta och träffade Mahmoud som tog oss till några av de värst drabbade familjerna. Hwudda Mohammed Abed Fatey Kawareek berättade:

– Vi låg och sov när soldaterna kom. De kastade bomber och sköt på huset samtidigt som de skrek i mega-

fon att vi skulle komma ut. Hur kan vi gå ut när de skjuter? Vi gick ut och fick vänta tills en officer med hund kom. De beordrade oss att stanna ute i två timmar medan de gick och gjorde detta. Hudda pekar på kaoset runt omkring oss och de förstörda tillhörigheterna. Hon fortsätter:

– Soldaterna tvingade mina söner att ta av sig jackorna i kylan. De slog dem på axlarna med gevären när de hade bundna händer och förbundna ögon. Soldaterna hade täckta ansikten, bara ögonen syntes. Vi vet ännu inte om de stulit någonting, vi kommer att märka det när vi röjer upp.

Jag bevittnade ytterligare två familjers sönderslagna hem och hörde deras redogörelser av soldaternas beteende. Handfängsel, misshandel, arresterade söner, förstörda datorer och stulna kontanter och mobiltelefoner återkom flera gånger.

Strax efter att jag kommit tillbaka till Yanoun ringde telefonen återigen:
– Soldaterna har kommit tillbaka, de stänger byn igen, sa Mahmoud.

I drygt fyra dygn höll den israeliska armén Awarta stängd och belagd med utgångsförbud. Fem

gånger kom soldaterna tillbaka till Hwudda och hennes man Faiysal, varje gång lämnade de fler sönderslagna möbler efter sig. Männerna i byn fördes till en öppen plan där de tvingades stå i timmar, några i endast underkläder i den tidiga morgonkylan.

Den kollektiva bestraffning som den israeliska armén utsatte invånarna i Awarta för är enligt internationell humanitär rätt förbjuden (artikel 33, fjärde Genèvekonventionen). När soldaterna hindrade en ambulans att köra in i byn med mediciner bröt de återigen mot folkrätten, denna gång mot artikel 56 i den fjärde Genèvekonventionen som kräver att en ockuperande makt inte hindrar medicinsk personal i konfliktområden.

Den israeliska arméns kommentar till övergreppen i Awarta var att de letar efter gärningsmän och mordvapen efter mordet i Itamar.

Mohammad Kamel Kawareek och hans fru visar sitt hem efter att det vandaliserats av IDF. På Mohammad satte soldaterna ett handfängelse.

Ett ljus har släckts i Mellanöstern

Måndagen den 4 april mördades Juliano Mer Khamis i flyktinglägret i Jenin på Västbanken. Juliano var en av grundarna av Frihetsteatern i lägret. Syftet med teatern är att ge barnen i Jenins flyktingläger en frizon där de kan ge uttryck för sina känslor, förverkliga sina drömmar och slippa familjens och ockupationsmaktens förtryck. Följeslagaren Johanna Petersson mötte Juliano i februari i år. Här kan du läsa ett utdrag ur hennes text.

– Alla gillar inte det vi gör. Vi måste dölja vårt budskap i musik, färg, rök och humor för att inte möta för stort motstånd.

Orden är Juliano Mer Khamis. Det är den 10 februari 2011 och jag ska snart se Frihetsteaterns senaste uppsättning Alice i Underlandet.

Pjäsen är en succé och har spelat för fulla hus sedan premiären.

– Alice i Underlandet är väldigt politisk. Vår tolkning handlar om ockupationen och om kvinnors rättigheter. Det här är första gången i palestinsk teater som en man och en kvinna tar på varandra på scen, säger teaterns grundare Juliano Mer Khamis.

I Frihetsteaterns Alice i Underlandet är Alice en ung palestinsk kvinna som blir förlovad mot sin vilja. Under förlovningsakten blir Alice bortrövad av en vit kanin som för henne till Underlandet där hon mottas som

en drottning. Kaninen har ett uppdrag till Alice - hon ska befria Underlandet. Men hur ska Alice lyckas bekämpa den röda elaka drottningen (ockupationen) som styr Underlandet? Och hur ska hon bli av med alla giftastystna män?

När Juliano Mer Khamis startade Frihetsteatern år 2006 var tanken att den skulle vara en frihetsoas för flyktinglägrets barn.

På teatern kunde de visa sina känslor och här slapp de familjens, skolans och ockupationsmaktens förtryck.

Idag är Frihetsteatern ett kulturcentrum med en teaterskola. Teatern ger även dramaterapi där ungdomar får hjälp att bearbeta svåra minnen, exempelvis den israeliska invasionen år 2002 då flyktinglägret närapå jämnades till marken och 52 palestinier dödades.

– Alla ungdomar här i Jenin har ockupationen i sitt skelett och i sitt blod. Många har upplevt våld och död på nära håll. Det vi gör är att försöka hjälpa dem att frigöra sig själva från den ockupation som begränsar dem mest, rädslan och ocku-

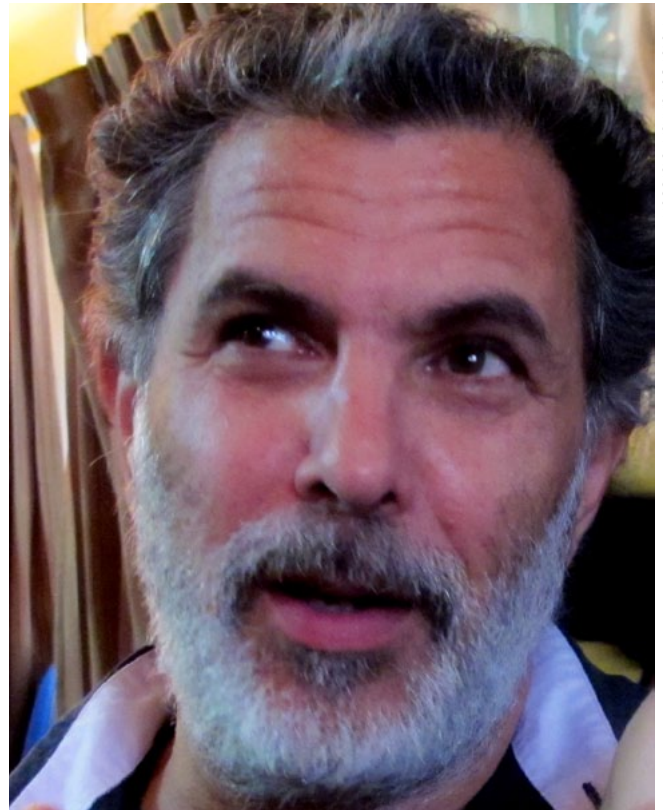

Foto: Johanna Petersson

Juliano Mer Khamis var karismatisk och kontroversiell. Han hade stora planer för Frihetsteatern. Bland annat ville han utöka den till att även innehålla ett kulturdagis. Juliano Mer Khamis ansåg att kultur har en grundläggande roll i uppbyggnaden av ett öppet samhälle. Han hävdade att kultur skulle vara motorn i den tredje intifadan som slutligen skulle frigöra Palestina från den israeliska ockupationen.

pationen av deras medvetande, säger regissören under vårt möte.

Ingen, förutom mördaren, vet vem och varför Juliano Mer Khamis dödades. Var det den israeliska säkerhetstjänsten som ville tysta en av ockupationens hårdaste kritiker? Eller var det en fundamentalistisk palestinier som inte klarade av att kvinnor och män spelade teater tillsammans? Juliano Mer Khamis var palestinier och jude. Han kallade sig hundra procent palestinier och hundra procent jude och lät teatern bli en mötesplats för båda folken. Det gav honom vänner och fiender för livet.

Den 4 april 2011 släcktes ett ljus i Mellanöstern. Nu är det upp till världen att ta vid där Juliano Mer Khamis slutade och tillsammans med Frihetsteatern kämpa för fred och frihet.

Läs hela texten på nätet:
<http://www.skr.org/5.27d31c1d12f067ae3ae800019283.html>

Foto: Johanna Petersson

Sofia ny kollega på SEAPPI

Sedan en och en halv månad har SEAPPI-programmet en ny handläggare på plats på kansliet i Ekumeniska centret i Sundbyberg. Joanna Lilja, mångårig SEAPPI-medarbetare, är tjänstledig och arbetar på Svenska missionsrådet, och sedan 1 mars är Sofia Emanuelsson hennes vikarie.

Sofia har bytt bostadsort från Göteborg till Stockholm och yrkesfokus från Latinamerika till Mellanöstern. I biståndsorganisationen CIVIS har hon tidigare i fem år arbetat som projektledare och programkoordinator. Före det har Sofia varit fredsobservatör, utsänd av Kristna Fredsrörelsen, i Mexico. En uppgift som till stor del liknar följeslagarens.

De 45 dagarna i SEAPPI har för Sofia innehållit bland annat en resa till Israel och Palestina, hemkomstdagar för följeslagare och medverkan i rekryteringen av nya följeslagare för utresa i juni och september 2011.

– Det har verkligen varit en rivstart, säger Sofia.

De tre projektkoordinatorerna – förutom Sofia alltså Karin Hallin och Johanna Wassholm – arbetar tätt tillsammans, men är huvudansvariga för olika delar av arbetet. Närmaste stora uppgift som Sofia ansvarar för är ansökan om informationspengar från Sida via ramorganisationen Svenska missionsrådet, en ansökan som ska vara inne 31 maj.

Intervju: Peter Carlsson

Grupp 38 tillbaka i Sverige

Sedan i mars är grupp 38 tillbaka i Sverige efter sin tid som följeslagare. Kontakta gärna SEAPPI om du vill att en följeslagare kommer och berättar om sin upplevelse. Från vänster: Mats Reimbertsson, Stockholm, Jan Erik Einarsson, Örkeljunga, Maria Johansson, Göteborg, Elin Bjerhem, Malmö, Johanna Petersson, Kristianstad

Följeslagar-
programmet
önskar
Glad påsk!

Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel

Sveriges Kristna Råd
172 99 Sundbyberg
Tel 08-453 68 00
Fax 08-453 68 29

seappi@skr.org
www.skr.org/foljeslagare

Följeslagarprogrammet

Genom det Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel kommer människor från olika delar av världen som ekumeniska följeslagare för att stödja de som arbetar för en rättvis fred. Syftet med närvaron är att dämpa våld, att främja respekten för folkrätten samt att genom praktisk solidaritet stödja utsatta grupper – såväl palestinier som israeler.

Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel (EAPPI) är ett internationellt projekt som drivs av Kyrkornas Världsråd. Initiativet till programmet kom ursprungligen som en förfrågan från kyrkoledare i Jerusalem om en internationell närvaro i området.

Sveriges Kristna Råd är huvudman för SEAPPI och följande organisationer står bakom programmet i Sverige: Svenska kyrkan, Svenska Baptistsamfundet, Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd, Diakonia, KFUK-KFUM, Individuell Människohjälp, Kristna Fredsrörelsen, Svenska Missionskyrkan, Sabeel Sverige, Broderskapsrörelsen, Studieförbundet Bilda och Justitia et Pax.